

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 318/2020-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. júla 2020 v senáte zloženom z predsedu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], zastúpenej euroadvokátom JUDr. Lubomírom Müllerom, Symfonická 9, Praha, Česká republika, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 27/2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. júna 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 27/2018 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala na okresnom súde 4. septembra 2018 žalobu proti Slovenskej republike o odškodnenie za nezákonné väznenie jej zomrelého manžela. Vec je vedená na okresnom súde pod sp. zn. 14 C 27/2018, ale ku dňu spísania ústavnej sťažnosti nebolo o nej rozhodnuté. Sťažovateľka podala 27. marca 2020 sťažnosť na zbytočné prietahy adresovanú predsedovi okresného súdu, ktorý ju považoval za dôvodnú, pretože okresný súd vo veci nekonal bezodkladne, a to v období od 25. marca 2019. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uvádza, že „s vyřízením ... nemůže být spokojena...“, pretože ide o jednoduchú vec a okresný súd sa „praktický rok“ vecou nezaoberal, pričom sťažovateľka vzhľadom na svoj vysoký vek a zdravie nemá istotu, že vo veci bude v najbližšej dobe rozhodnuté.

3. Podľa sťažovateľky aj napriek tomu, že v súčasnosti sa vo veci už koná, odvolávajúc sa na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) „ze dne 8. 2. 2018 v kauze Žirovnický proti České republice“, tvrdí, že napadnuté konanie je poznačené zbytočnými prietahmi, a v dôsledku toho sa domnieva, že bolo porušené jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

4. V petite ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a „*práva na spravodlivý proces*“ podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní okresného súdu, prikáže mu konať bez zbytočných prietahov, a súčasne sa domáha aj priznania finančného zadostučinenia v sume 1 000 € a úhrady trov konania.

II.

Relevantná právna úprava

5. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie veci ústavným súdom

12. Predmetom ústavnej sťažnosti sťažovateľky je námietka porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom (nečinnosťou) okresného súdu v namietanom konaní z dôvodov uvedených v bodoch 2 a 3.

13. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľky obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné

náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľkou formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že jej ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí a v časti aj z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd v súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu zdôrazňuje, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu presne vymedzenom splnomocniteľom, ktorý uvedeným úkonom dáva tretím osobám jednoznačne najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje (m. m. II. ÚS 69/2018, II. ÚS 102/2019).

15. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru ESĽP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03), čo umožňuje preskúmať ich namietané porušenie spoločne.

16. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 110/02, II. ÚS 101/03, III. ÚS 155/09, II. ÚS 66/2011, IV. ÚS 473/2012, III. ÚS 288/2016, II. 59/2019).

17. Pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zjavná neopodstatnenosť sťažnosti môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priet'ahoch (napr. III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), prípadne ak argumenty v sťažnosti sťažovateľky nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015).

18. Vychádzajúc z ústavnej sťažnosti a jej príloh, ústavný súd zistil, že napadnuté konanie začalo 4. septembra 2018 a ku dňu podania ústavnej sťažnosti (3. júna 2020) trvalo celkovo 21 mesiacov. Ústavný súd uznáva, že okresný súd vo veci nevykonal žiaden úkon od 25. marca 2019, čo je potvrdené aj v odpovedi predsedu okresného súdu na sťažnosť sťažovateľky, ale túto nečinnosť nemožno ešte považovať za porušenie práva na prejednanie veci bez priet'ahov, ale len za ojedinelý priet'ah. Neprichádza preto podľa názoru ústavného súdu do úvahy, aby doterajší namietaný postup okresného súdu reálne znamenal možnosť kvalifikovať ho po prijatí návrhu na ďalšie konanie ako porušenie označeného základného práva sťažovateľky. V tejto súvislosti ústavný súd podotýka, že z jeho stabilizovanej judikatúry tiež vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04, I. ÚS 375/08). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie sťažovateľom označeného základného práva (I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05, I. ÚS 191/2015). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01), čo však nie je prípad v prejednávanej veci.

19. Význam samotného konania a jeho výsledok je nepochybne pre sťažovateľku dôležitý a ústavný súd v žiadnom prípade nemá v úmysle tento význam zľahčovať. Vnímajúc však celkovú dĺžku samotného napadnutého konania, ktoré ústavný súd môže

posudzovať v súvislosti so sťažovateľkou označeným základným právom na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá v okolnostiach tohto prípadu predstavuje 21 mesiacov, ústavný súd konštatuje, že dĺžka tohto posudzovaného obdobia nie je neúnosná. V okolnostiach posudzovanej veci sa ústavný súd nestotožňuje s námietkou sťažovateľky, keď poukazuje na rozhodnutie ESLP v prípade Žirovnický proti Českej republike (rozsudok z 8. 2. 2018), a to z dôvodu, že nie je porovnateľná s predmetnou sťažnosťou predovšetkým vo vzťahu k dĺžke napadnutého konania.

20. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, že ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

21. Ústavný súd považuje v tejto veci zatiaľ za dostačujúce aj opatrenie predsedu okresného súdu do budúcnosti (prípis z 21. apríla 2020, pozn.), že *„namietaná vec... bola... zaradená medzi sledované veci do času nariadenia termínu pojednávania s kontrolou jeho nariadenia najneskôr v lehote troch mesiacov po ukončení“* všeobecne známych celoštátnych opatrení v súvislosti s predchádzaním šírenia ochorenia COVID-19. To však nevyklučuje, že ak okresný súd nebude naďalej efektívne konať, môže sa sťažovateľka v budúcnosti opakovane obrátiť na ústavný súd s ústavnou sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

22. Pozornosti ústavného súdu neuniklo, že sťažovateľka k svojej ústavnej sťažnosti síce priložila plnomocenstvo na zastupovanie advokátom, avšak toto plnomocenstvo znelo výslovne, *„aby mne a mého zemř. manžela... zastupoval ve všech řízeních, která mají vést k úplné manželově rehabilitace... Plná moc se vztahuje i na podání ústavní stížnosti a na řízení před Ústavním soudem.“*. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že v plnomocenstve priloženom k ústavnej sťažnosti sťažovateľky úplne absentuje identifikácia odporcu, proti ktorému by podanie ústavnej sťažnosti malo smerovať, ako aj označenie rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým mali byť označené práva sťažovateľky porušené.

Sťažovateľka udelila plnomocenstvo advokátovi už 25. júna 2017, teda viac ako rok pred tým, ako začalo napadnuté konanie na okresnom súde a bolo objektívne možné rozhodnutie, opatrenie alebo zásah jednoznačne identifikovať, a takmer tri roky pred samotným podaním ústavnej sťažnosti ústavnému súdu.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka plnomocenstvo advokátovi neudelila v presne vymedzenom rozsahu, čo zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

23. Vzhľadom na skutočnosť, že nesplnenie zákonom ustanovenej náležitosti malo takú povahu, že odstránenie tohto nedostatku ústavnej sťažnosti by si zo strany ústavného súdu vyžadovalo podrobnú výzvu, resp. poučenie advokáta sťažovateľky, pričom touto výzvou, resp. poučením by ústavný súd fakticky nahradzoval úkon právnej služby, ktorý je povinný vykonať advokát, ako aj vzhľadom na existenciu ďalšieho dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavný súd sťažovateľku, resp. jej advokáta nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti.

24. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jej požiadavkami uvedenými v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu